

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Licijska knjižnica,
Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Št. prl čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Št. telefona 532
Narečnina za ozemlje SHS: letno D 90.—, za pol leta D 45.—, za četrto leta D 22'50, mesečno D 7'50, za inozemstvo D 120.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 21. decembra 1922.

STEV. 149.

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna štev.	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—
-----------	------------

Žalosten rekord.

»Uradni List« pokrajinske uprave za Slovenijo je dosegel v svoji zadnji številki (glej št. 127 z dne 16. decembra 1922) rekord posebne vrste. Kdor čita ta list in pozna tudi čudna pota naše zakonodaje, si bo pri govoru o rekordu tega lista najbrže mislil, da je bil v »Uradnem Listu« mogoče objavljen kak zakon, ali kaka naredba, ki je že davno v moči in ki se že dolgo, dolgo izvaja, a jo »Uradni List« razglasa komaj sedaj. Ne, to ni nič posebnega, naučili smo se že na to in rekord te vrste ne bi bil več niti interesanten. Tudi si bo mogoče kdo drugi mislil, da se je »Uradnem Listu« že zopet razglasila kaka abstraktnost, kak nesmisel, kakor smo čitali n. pr. nedavno v številki 115, kjer je razglašen zakon o varstvu redkih ali za Slovenijo tipičnih in za znanstvo pomembnih živali in rastlin, glasom katerega zakona se ne smejo niti loviti, niti pokončevati ali prodati kozorogi obeh vrst, a da najdemo v istem »Uradnem Listu« objavljen zakon, ki je bil izdan istega dne, s katerim se izenačujejo predpisi o prepovedanem lovskem času v območju pokrajinske uprave za Slovenijo in glasom katerega je nasprotno lov na kozorožje tekom meseca oktobra dovoljen. Tudi taki primeri niso za naše razmere nič posebnega, vsaj smo v zadnjem času že samo na polju deviznih naredb imeli naredbe, od katerih se ena kosa z drugo, da so ljudje, ki imajo te naredbe izvrševati, res pomilovanja vredni, da ne govorim o mukah onih, ki morajo nositi posledice teh nesloglasij. Toda tudi to ni nič posebnega, kajti kaj takega najdemo tudi v beogradskih »Službenih Novinah«. Naš »Uradni List« je pa dosegel rekord, rekord, katerega more doseči samo uradno glasilo Slovenije.

Kakor znano, se razglasa v našem »Uradnem Listu« tudi razsodbe, s katerimi so bili kaznovani trgovci in obrtniki radi prestopkov proti zakonu o pobijanju draginje. Članek bo našel skoro v vsakem listu nekaj takih razsodb, v tem več, v drugem manj, kakor pač raste draginja. Čim bolj raste draginja, tem bolj se množijo ovadbe proti trgovcem, kar ni prav nič čudnega, vsaj nerazsodna masa ne vidi vzroka draginje globlje, ne trudi se, da bi ga iskala tam, kjer ga je res iskati, ampak išče in vidi ga samo tam, kjer kupuje blago, to je neposredno pri trgovcu. Trgovec je za nerazsodno maso prvi in edini izvor draginje, on je tista pijavka, ki hoče izžemati iz konsumenta zadnjo kapljo krvi. To mentaliteto mase je zakonodajalec dobro poznal in da si pridobi maso, je izdal zakon, ki odgovarja tej mentaliteti, ki je naperjen proti namišljenemu povzročitelju

draginje, ki hoče trgovca popolnoma zadaviti. Jasno je, da je zakon samo pesek v oči masi, kajti zakon nima nobenega drugega pomena, nego, da se ustvari zakonska podlaga za sistematično gonjo proti trgovcem, ki nudi masi kajpada prijetno čustvo sigurnosti, da skrbi država za padanje cen! V zadnjem »Uradnem Listu« je razglašenih nič manj, nego 21 slučajev, v katerih so se obsodili trgovci radi prestopkov proti takozvanem protidraginjskem zakonu. Gre tu po večini za primere radi nenavedbe cen življenjskim potrebščinam. Živimo še v času poveljne psihoze, splošne apatije, zato ne upliva na nas tako razglašenje razsodb v oni meri, kakor bi vplivalo, ako bi se kaj takega zgodilo pred vojno. Nikdo ne vidi več v tem javnega žigosanja svojega poštenega imena. Davki, pristojbine, carine in vse druge težkoče, katere mora premagati trgovec pri izvrševanju gospodarskih nalog, katere mu nalaga njegov stan, so ga že tako zatopile, da je postal skoro popolnoma neobčuten in da nemo gleda, kako se ga blati, kako se mu krade to, kar pomeni za slovenskega trgovca največji kapital, kar je najlepša dedščina po svojem očetu, to je dobro ime. Gonja, ki se je začela napram trgovstvu je tako brezobzirna in se je v zadnjem času tako razširila, da ogroža razvoj cele naše trgovine. Med kaznovanimi najdemo n. pr. 64 let staro, in kakor čitamo v razsodbi, do sedaj še nekaznovano trgovka. Ta trgovka, ki si je znala skozi celih 64 let braniti svojo neoporečnost, tudi to trgovko se je moralo javno ožigosati, ker je zakrivila grozen »zločin« s tem, da ni navedla cen življenjskim potrebščinam. Ali nimamo v Sloveniji res nobenih drugih prestopnikov, ali nimamo pri nas res nobenih večjih grešnikov, kakor so ti ljudje, katere se tako brezobzirno postavlja na pranger. Srečna Slovenija in srečne razmere, v katerih ne nahajamo večjih zločincev! Ne pride nam niti na misel, da bi dvomili nad objektivnostjo in pravičnostjo sodnikov, zakon je pač tukaj in mora se ga izvajati. Toda, ako primerjamo vsebino »Uradnega Lista« Slovenije, s »Službenimi Novinami« iz Beograda ali z »Narodnimi Novinami« iz Zagreba, se bomo nehote vprašali ali ne velja isti zakon za celo državo? In če velja in se ga povsod izvršuje, zakaj ne najdemo taka javna žigosanja tudi v beogradskem in zagrebškem uradnem glasilu. Listati bi morali tam pač dolgo, da bi našli nekaj razsodb take vrste, kakor jih pri nas čitamo neprenehoma. V »Službenih Novinah« se sicer javno razglasa imena hajdukov, upornikov in drugih razbojnikov, ki se proglašajo za izven zakona, toda takih »zločincev«, kakor jih ima Slovenija, takih se tam ne najde.

Slišali smo že večkrat, da se je tako v zasebnih gospodarskih krogih, kakor tudi na oficijelnih mestih uporabljalo ravno to dejstvo, da prinaša naš »Uradni List« toliko in toliko razsodb o prestopkih proti zakonu o pobijanju draginje, uporabljalo za argument pri ocenjevanju razmer v Sloveniji, češ, kako malo solidnosti, kako malo realnosti je najti pri naših trgovcih in govorilo se o slovenskih trgovcih tako, kakor da bi bili to sa-

mi verižniki in lopovi. Da ima tako postopanje, tako tretiranje naše trgovine s strani države še hujše posledice za naš prestiž v inozemstvu, je samoobsebi razumljivo. Kdo bo pač zastopal takemu trgovcu, kdo se bo sploh spuščal v pogajanja z ljudmi, s katerimi ravna tako brezobzirno celo lastna vlada? Pod temi posledicami pa ne bodo trpeli trgovci sami, ampak trpela bo tudi cela trgovina, vse naše gospodarstvo in slednjič država sama. Pričakovati bi bilo, da bodo merodajni krogi uvideli, da se na tak način ne pobija draginje. Pri kompilaciji zakona, kakor tudi pravilnika se ni na predlog gospodarskih krogov oziralo, ni se upoštevalo niti najbolj primitivne komercialne principe, zato ne bo zakon nikdar mogel doseči svojega namena, zato se s takimi zakoni draginja ne pobija, ampak se jo nasprotno še ustvarja. Blaga imamo dovolj na razpolago, ne primanjkuje nam niti živeža, niti obleke, zato je odpadel vsak razlog, da se postavi trgovino pod varuštvo, in treba je pustiti razvoju trgovine prosto pot. Zakon o vprašanju in ponudbi, ki je eden izmed onih redkih zakonov, ki so tudi med vojno dokazali, da se ne dajo obiti in ki je obdržal svojo moč tudi za naprej, bo edini mogel urediti variranje cen ter preskrbeti trg z najnižjimi cenami. Vsaka druga mera, vsak drugi zakon, ki skuša urediti cene na umeten način, bo brezuspešen in ne bo imel nobene druge posledice, nego samo to, da bo razvoj trgovine samo še oviral, ter proces stabilizacije gospodarskih razmer samó zavlačeval. Ako že hoče ministristvo za socialno politiko držati trgovino pod svojim varuštvom, naj predmetni zakon preustroji tako, da bo odgovarjal predlogom, ki so jih svoječasno stavile gospodarske korporacije in organizacije, sicer pa so se razmere, ki bi upravičevale te vrste zakonov že preživele in tak zakon ne more imeti čisto nobenih drugih posledic, nego da ubija trgovino, zato proč s takimi zakoni. Trgovci nosijo največje davčno breme, zato smejo zahtevati od države, da jih podpira in štiti, vsaj ne ubija!

Obrtniški dan na Hrvaškem.

Dne 17. t. m. se je praznoval na svečanosten način v Zagrebu in na deželi obrtniški dan. Povsodi so se vršili shodi obrtnikov, na katerih so se držala tudi strokovna predavanja. V Zagrebški trgovski in obrtniški zbornici je bilo tudi predavanje, na katerem so razni govorniki razpravljali o pomenu in važnosti obrtniškega dneva. Namen obrtniškega dneva je, da se manifestira za obrtniški stan in da se seznanj javnost z napredki obrtništva, ter da se javno formulirajo želje in zahteve obrtnikov. Končno ima obrtniški dan tudi ta namen, da pokaže, da imajo tudi obrtniki iste psihične zmožnosti, kakor vse druge poklicane skupine, s katerimi stojijo na enaki stopnji. — Glavni cilj obrtniškega dneva pa je poglavitno obrtniške organizacije. — Zvezni predsednik Matić je pozdravil navzoče, ter je povdarjal, kako velike važnosti je ta dan osobito letos,

ko ima istočasno 140 obrtniških organizacij svoje sestanke, na katerih se razpravlja o najvažnejših stanovskih vprašanjih. Na zagrebškem zboru se je razpravljalo o delovnem času, o okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in o zborničnih volitvah. Tajnik Čupak je podal v svojem referatu izrpen historijat delavskega gibanja glede osemurnega delavnika. Pri ureditvi delovnega časa je treba razločevati med izrecnimi in industrijskimi pokrajinami in agrarnimi državami. V agrarnih državah ni mogoče govoriti o skrajšanju delovnega časa, ker bi le-to imelo zelo škodljive posledice za valutarne razmere in za draginjo. Slednjič je predavatelj povdarjal, da ima približno 300.000 obrtnikov v Jugoslaviji najmanj toliko pravice sodelovati pri socialnih zakonih, kakor jo imajo delavci, in to število jedva li dosežejo. Po končanem obširnem referatu se je soglasno sprejela resolucija, glasom katere se s strani merodajnih faktorjev najodločnejše zahteva, da se čim prej uvede za sezonske obrte deseturni delavnik. Obrtniki smatrajo to zahtevo kot svojo izključno pravico, za katero se poteguje tristoštev oseb. Neopravičene zahteve mnogo manjšega dela delavstva, bi se pri tem ne smelo upoštevati. Drugo točko programa je izvajal O. Heine, ki je zahteval naj se v odnosih delodajalcev napram okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev že vendar enkrat napravi red. Take razmere, kakor so vladale do sedaj se nikakor ne sme več trpeti. Nadalje so se na zboru stavili tudi še drugi predlogi glede zakona o zavarovanju delavcev. Končno je govoril Kosak o nalogah trgovske in obrtniške zbornice, ter je poročal tudi o prihodnjih zborničnih volitvah. Zbor je sklenil, da bo zveza obrtnikov nastopila pri prihodnjih zborničnih volitvah s posebnimi oficijelnimi kandidatnimi listami. Pri sestavi kandidatnih list je osobito paziti na zastopnike domače industrije in stavbinske industrije. Izvršitev volitev bo zaupana zagrebškimi strokovnim organizacijam. Zbor se je zaključil po triurnem, zelo živahnem razpravljanju.

Poslovno poročilo trgovske zbornice o gospodarskih razmerah v Sloveniji I. 1922.

(Nadaljevanje.)

Dobavni roki.

O priliki razglasitve naredb o novih dolgotrajnih dodatnih dobavnih rokih sredi meseca aprila se je obrnila zbornica z obširno utemeljeno spomenico na ministristvo saobračaja ter predlagala, da se v interesu hitre izmenjave blaga, posebno poljskih pridelkov, ki ne prenesejo dolgotrajnih transportov, skrajšajo dodatni dobavni roki od 10 odnosno od 20 za tovorno blago na mirodobno izmero ter da se ponovno upelje dopustnost deklaracije interesa na dobavi, kar je prvi predpogoj za pospešitev cirkulacije voz in redno dostavljenje tovarnih pošiljatev. Zbornični predlogi niso bili sprejeti, dasi je zbornica za-

Zahtevajte**„MEDICINAL KONJAK“**

z znamko

„Alko - modri križec“

in najfinejše krem likerje!

„ALKO“, Ljubljana-Kolizej**Prima kovaški premog**

6-7000 kalorij, iz konjiškega okraja, kakor tudi ružavi in svetli premog se vedno dobi po originalnih cenah pri

M. Oswatitsch, veletrgovina s premogom, Celje.**Ugodna prilika!**

Ker sem preobložen s posli osobito radi nameravane gradbe večje elektrarne prodam prav dobro vpeljane podružnice (trgovine z mešanim blagom) na Bledu, v Goričah (z 2 hišama) in v Senčurju. — Reflektantje naj stavijo pismene ali ustmene ponudbe naravnost na moj naslov

Edvard Dolenc, imetnik tvrdke Franc Dolenc, Kranj**Jugoslovanska švicarska industrija crijeva k.d.**

prije Josip Pavešić

Zagreb, na Kanala 48.

Veliko skladište govedjih suhih i soljenih tankih crijeva (Bandeldarm), debelih soljenih (šajdarm) strogo sortirano. Ovčjih i svinjskih crijeva (Saltling), kao i za kobasičare (Kesselrot) prodaje na veliko i malo. — Traže se zastupnici u provinciji.

Tomaževa žindra, kalijeva sol, kajnit, koks za kovače in livarne, bencin in ameriškanski petrolej vedno v zalogi.

**TONEJC & ROZMAN
MARIBOR.****Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani**

Ustanovljena 1900

Delniška glavnica in rezervni zakladi cca K 150,000'000'—

Ustanovljena 1900

Čekovni račun št. 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

— Obreštuje vloge najugodnjeje.

— Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.**OBJAVA.**

Po odločbi Ministrstva za trgovino in industrijo, odd. VI., štev. 4495, razglašeni v »Službenih Novinah« kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca štev. 243, izdanih dne 1. oktobra 1922, oziroma v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo« štev. 115 od 8. novembra 1922, pod štev. 379, **morajo vsi zavodi, ki so zavezani javnemu polaganju računov, voditi svoje knjige in zaključne račune (bilance in račun zgube in dobička) v dinarjih, in sicer izza dne 1. januarja 1923.** — Razmerje 1 dinar za 4 krome velja za aktivno in pasivno imovino, izraženo v kronah, brez ozira na datum njenega nastanka. — Ker bomo zategadelj podpisani zavodi **od 1. januarja 1923** vodili račune itd. izključno le **v dinarski veljavi**, prosimo stranke, da se v vseh primerih, v katerih se potom korespondence ali na drug način obračajo na denarne zavode, poslužujejo pri označbi denarnih zneskov izključno le **dinarske veljave**. — Opozarjamo, da bomo v dvomljivih, oziroma nejasnih primerih označenja veljave smatrali to označenje kot označenje v dinarski veljavi; prav tako bomo postopali vselej tedaj, če veljava pri znesku sploh ne bo označena. — Pri tej priliki poudarjamo, da je uradna okrajšava za dinar »Din«, za pare »p«. — Glede hranilnih knjižic strankam ni potreba napraviti nobenih posebnih korakov; osobito pa ni potrebno, da jih predlože v svrhu prepisa iz kronske v dinarsko veljavo. Ta prepis v dinarsko veljavo se bo vršil **po 10. januarju 1923** sukcesivno, ko bodo stranke prezentirale knjižice v svrhu novih naložb, pripisa obresti, delne ali celotne realizacije itd. — Vsled sprovedbe vseh knjig in vseh računov iz kronske na dinarsko veljavo združenega obilnega posla se usojamo zaprositi vse stranke, **da se v dneh od 28. decembra 1922 do 5. januarja 1923 obračajo do denarnih zavodov** le v najnujnejših zadevah ter da uredijo vse svoje tekoče posle pri denarnih zavodih v dneh pred in po označenem času.

V Ljubljani, v decembru 1922.

Češka industrijalna banka
Hypotekarna banka Jugosl. hranilnic
Jadranska banka
Kreditni zavod za trgovino in industrijo
Ljubljanska kreditna banka
Obrtna banka

Prva hrvatska štedionica
Slavenska banka
Slovenska banka
Trgovska banka
Zadružna banka
Zadružna gospodarska banka

Hranilnica kmečkih občin
Ljudska posojilnica
Kmetijska posojilnica
Kranjska hranilnica
Mestna hranilnica
Vzajemna posojilnica